

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Skanstes iela 25, Rīga, LV-1013 | tālrunis 67097200 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

Rīgā

13.04.2026.Nr.1-2.40/1011

Uz 01.04.2026. Nr. 3726

Valsts kontrolei

Par lietderības revīziju Nr. 2.4.1-69/2024 “Vai ieguldījumi siltumapgādes un ēku energoefektivitātes uzlabošanā nodrošina ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu siltumapgādi?”

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2026. gada 1. aprīlī saņēma Valsts kontroles (turpmāk – VK) vēstuli Nr. 3726 par lietderības revīzijas “Vai ieguldījumi siltumapgādes un ēku energoefektivitātes uzlabošanā nodrošina ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu siltumapgādi?” ziņojuma nosūtīšanu, ar kuru nosūtīti revīzijas noslēguma dokumenti un kurā VK lūdz sniegt Regulatora viedokli par veikto revīziju kopumā un sniegt atbildes uz vēstulē uzdotajiem jautājumiem. Atbildot uz vēstulē uzdotajiem jautājumiem, Regulators sniedz atbildes:

1. par veikto revīziju: vai revīzija bija nepieciešama, un vai tā veikta īstajā brīdī (laikā)?

VK lietderības revīzija atspoguļo aktuālos centralizētās siltumenerģijas apgādes attīstības izaicinājumus, tostarp Rīgas Daugavas labajā krastā, kur tirgu ilgstoši ietekmējuši dažādi faktori, tostarp enerģētikas tirgus attīstība un jaunu komersantu ienākšana. Regulatora vērtējumā VK ieguldītais darbs lietderības revīzijā var veicināt aktīvāku un konkrētāku enerģētikas politikas jautājumu risināšanu, kā arī revīzijas ieteikumu īstenošana veicinās ciešāku sadarbību starp iesaistītajām institūcijām un tirgus dalībniekiem.

Vienlaikus Regulators uzskata, ka pilnvērtīgāku analīzi par Rīgas siltumapgādi nodrošinātu VK vērtējums ilgākā periodā nekā revīzijā aptvertais (01.07.2024.–30.06.2025.), jo Rīgas siltumapgādes attīstību ilgstoši ietekmējuši daudzi būtiski faktiski un juridiski notikumi, piemēram, siltumapgādes sistēmas operatora (AS “Rīgas siltums”) iepirtās siltumenerģijas tirgus pilnveide, jaunu siltumenerģijas ražotāju ienākšana tirgū, Konkurences padomes (turpmāk – KP) lēmumi par AS “Latvenergo” darbību siltumenerģijas tirgū, kas, iespējams, ir jāpārskata atbilstoši aktuālajiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem.

Tāpat objektīvāku priekšstatu par Rīgas siltumapgādes pilnveidi sniegtu detalizētāka 2025./2026. gada apkures sezonas rādītāju analīze, tostarp AS “Rīgas siltums” jaunā siltumenerģijas iepirkuma modeļa izvērtējums. Kā arī, iespējams, objektīvāka analīze un secinājumi būtu sasniegti, ja kā revidējamā vienība būtu iekļauta arī AS “Latvenergo”, tādējādi nodrošinot VK lietderības revīziju par visiem būtiskākajiem Rīgas siltumapgādes dalībniekiem, tajā skaitā precīzāk

identificējot AS “Latvenergo” darbības tehnoloģiskos, ekonomiskos un juridiskos apstākļus, kas ietekmē AS “Latvenergo” dalību Rīgas siltumenerģijas tirgū.

Savukārt atlikumsiltuma izmantošana centralizētajā siltumapgādē ir salīdzinoši jauns jautājums, kas ieviests ar 2024. gada grozījumiem Enerģētikas likumā (stājās spēkā 2024. gada 15. jūlijā), nosakot šim energoresursam prioritāru izmantošanu centralizētajā siltumapgādē, ja tā cena ir saimnieciski izdevīgākā. Atbilstoši Regulatora rīcībā esošajai informācijai, atlikumsiltuma izmantošanas centralizētajā siltumapgādē prakse vēl tikai veidojas, ir identificēti vairāki potenciāli projekti, kuru īstenošana ļaus izvērtēt iespējamās problēmjas, identificēt labās prakses piemērus un izvērtēt Regulatora kompetences ietvaros vispārēja skaidrojuma (vadlīniju) izstrādāšanu par atlikumsiltuma integrēšanu centralizētajā siltumapgādes sistēmā.

Regulatora ieskatā VK ziņojuma lielākā pievienotā vērtība ir faktiskās situācijas detalizēts izklāsts, kas aktualizē iesaistītajām pusēm plašāku analīzi par centralizēto siltumapgādi Latvijā un tās nepieciešamību, tostarp aicinot rast atbalsta finansējumu sistēmas decentralizācijai, kur centralizēta sistēma vairs nav ekonomiski pamatota alternatīva.

2. par revīzijas secinājumiem: īsumā izklāstīt viedokli par Valsts kontroles konstatēto problēmu iemesliem?

Regulators atzinīgi vērtē, ka daļu no Regulatora sniegtajiem skaidrojumiem VK ir ņēmusi vērā, vienlaikus revīzijas ziņojumā ir atsevišķi secinājumi, kuriem Regulators joprojām nepiekrīt kā VK konstatētajiem iemesliem atsevišķām problēmām Rīgas siltumapgādē.

Regulators nepiekrīt VK secinājumam, ka Regulatora “*izmantotā metodika AS “Latvenergo” siltumenerģijas tarifa noteikšanai ierobežo iespēju Rīgas iedzīvotāju vajadzībām iegādāties ekonomiski izdevīgāko siltumenerģiju, jo izvēlēta pieeja neļauj izmantot koģenerācijas siltumenerģijas cenu samazināšanas potenciālu*” un ka “*Regulators nav izvērtējis tarifu noteikšanas metodikas atbilstību pašreizējiem tirgus apstākļiem, atsaucoties uz tirgus regulējuma sadalījumu ar Konkurences padomi*”.

Regulators ir sniedzis VK izvērstus skaidrojumus, ka koģenerācijas metodika neierobežo ne siltumapgādes sistēmas operatora no Enerģētikas likuma izrietošās tiesības un pienākumu izvērtēt un noteikt Rīgas siltumapgādei efektīvāko siltumenerģijas iepirkuma modeli, ne arī AS “Latvenergo” tiesības piedāvāt siltumenerģiju par cenu, kas ir zemāka par apstiprināto saražotās siltumenerģijas tarifu kā augšējo robežu. Proti, AS “Latvenergo” piemērotā siltumenerģijas cena nedrīkst pārsniegt Regulatora apstiprināto tarifu, bet var būt zemāka. Abos gadījumos komersanta piemērotā cena ir uzskatāma par pamatotu. Tādējādi apstiprinātais tarifs pēc būtības ir cenu griesti, nevis obligāti piemērojama cena konkrētā darījumā.

AS “Latvenergo” tarifs kā augšējā robeža attiecas uz visu gada laikā prognozēto piegādāto siltumenerģijas apjomu, atsevišķi neizdalot garantēto vai konkurences daļu. Līdz ar to AS “Latvenergo” ir tiesības piemērot zemāku cenu gan konkurences apstākļos, gan gadījumos, kad tiek nodrošināta garantētā piegāde, ievērojot, ka netiek pārsniegta noteiktā tarifa augšējā robeža.

Regulators savas kompetences ietvaros ir apstiprinājis AS “Latvenergo” tarifus kā augšējo robežu, kas nodrošina AS “Latvenergo” ražotņu (TEC-1 un TEC-2) tehnoloģisko un ekonomisko apstākļu sniegto elastību siltumenerģijas cenas piedāvājumiem dalībai AS “Rīgas siltums” siltumenerģijas iepirkuma procesos. Regulators akcentē, ka 2025./2026.gada apkures sezonā vienošanās starp AS “Rīgas siltums” un AS “Latvenergo” apstiprina minētās elastības izmantošanu, jo papildus konkurējošajam apjomam puses vienojās par 120 MW jaudas pastāvīgu izmantošanu laika periodā no 15.11.2025. līdz 14.03.2026. par vienošanas cenu 60 EUR/MWh (tai pašā laika

posmā, piemēram, 2026. gada janvārī AS “Latvenergo” saražotās siltumenerģijas tarifa augšējā robeža TEC-2 bija 69,81 EUR/MWh).

Regulators uzsver, ka ar tarifu aprēķināšanas metodiku nevar izmainīt KP vērtējumu par AS “Latvenergo” rīcību Konkurences likuma regulējuma kontekstā un nevar AS “Latvenergo” atbrīvot no tam saistošā Konkurences likuma regulējuma. Proti, Regulatoram nav kompetence mainīt KP konkurences tiesību ietvaros noteiktos AS “Latvenergo” pienākumus, kuri, iespējams, ir ietekmējuši no koģenerācijas metodikas¹ 40. punkta izrietošo AS “Latvenergo” tiesību plašāku izmantošanu savā siltumenerģijas tirdzniecības praksē. Par Regulatora un KP kompetenci, ka katra valsts pārvaldes iestāde savu kompetenci īsteno savā jomā, norāda arī tiesu prakse (spriedums Nr.SKA-461/2016 (A43017613)).

VK revīzija apstiprina praksē pastāvošo faktu, ka Rīgas siltumapgādē piedāvātā saražotā siltumenerģija pārsniedz pieprasīto daudzumu, kas rada situāciju, ka daļa koģenerācijas procesā saražotā siltumenerģija tiek novadīta atmosfērā. Tādēļ būtiski ir vērtēt visu VK lietderības revīzijā konstatēto problēmu risinājumu ietekmi kopsakarībās, tostarp būtiski ir analizēt arī siltumenerģijas ražošanai izmantoto tehnoloģiju tehniskās detaļas un to finansiālo ietekmi.

Vienlaikus Regulators norāda, ka līdzšinējos Rīgas siltumenerģijas tirgus apstākļos piemērojot VK ieteikumu un *“ļaujot AS “Latvenergo” patstāvīgi noteikt koģenerācijas siltumenerģijas cenu atbilstoši elektroenerģijas tirgus rezultātam”* kopējās siltumenerģijas iepirkšanas izmaksas varētu būt augstākas, un tas būtu pretrunā siltumenerģijas lietotāju interesēm.

3. par revīzijas ieteikumiem: vai Valsts kontroles ieteikumi ir saprotami, un vai tie palīdzēs uzlabot iestādes darbu?

Regulatora ieskatā lietderības revīzijā sniegtie ieteikumi ir saprotami un kopumā atbilst jau iepriekš identificētiem attīstības virzieniem, jo ieteikumos risinātos jautājumus Regulators jau ir vērtējis dažādu regulējamo jautājumu analīzes ietvaros. Ieteikumu īstenošana ir cieši saistīta ar citu procesu virzību un noslēgšanos, tostarp valsts atbalsta pasākumu periodu, atlikumsiltuma termina precizēšanu Enerģētikas likumā un atlikumsiltuma izmantošanas centralizētajā siltumapgādē prakses attīstību. Revīzijas gaitā ieteikumi ir precizēti, vienlaikus tie pamatā nostiprina jau zināmu jautājumu risināšanu un rīcības virzienus noteiktajos termiņos, tostarp jautājuma par koģenerācijas stacijās saražotās siltumenerģijas tarifa aprēķināšanas regulējuma pārskatīšanu.

Regulators pateicas VK revidentiem par revīzijā ieguldīto darbu un sadarbību revīzijas laikā.

Ar cieņu

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Reinholds Aivis, 66222347
aivis.reinholds@sprk.gov.lv

¹ Regulatora 2010. gada 11. jūnija lēmums Nr. 1/10 “Koģenerācijas tarifu aprēķināšanas metodika” (ar pēdējiem grozījumiem 2017. gadā) <https://likumi.lv/ta/id/211966-kogeneracijas-tarifu-aprekinasanas-metodika>